

El tercer sector cultural català: economia invisible, estructura fràgil

Published by [Interacció](#) [1] on 28/10/2015 - 11:00 | Last modification: 20/04/2026 - 07:51

L'estudi sobre *L'impacte econòmic del tercer sector cultural a Catalunya. 2013* situa en primer pla un àmbit sovint marginal en les lectures econòmiques de la cultura: el conjunt d'associacions sense ànim de lucre que sostenen una part significativa de l'activitat cultural del país. En un context marcat per la crisi econòmica i per una major implicació de la ciutadania, l'informe planteja una aproximació encara poc consolidada metodològicament: mesurar el valor econòmic d'un sector que no respon als paràmetres clàssics de mercat.

El retrat que emergeix és el d'un teixit extens però econòmicament modest. L'any 2013 es comptabilitzen 3.445 associacions culturals, que representen el 0,6 % del total d'empreses catalanes i el 9,6 % de les empreses culturals. El volum global de recursos gestionats se situa al voltant dels 75 milions d'euros, amb una estructura d'ingressos diversificada però amb un pes rellevant de les subvencions públiques (una tercera part), les quotes dels associats i els ingressos propis derivats de l'activitat.

Aquesta dimensió econòmica, però, no explica per si sola el pes real del sector. La seva singularitat rau en la dependència estructural del treball voluntari. Dels més de 51.000 treballadors vinculats a aquestes entitats, només un 4 % són remunerats, mentre que el 96% desenvolupen la seva activitat de manera voluntària. Aquesta proporció redefineix completament la lectura econòmica: el valor estimat del treball voluntari s'enfila fins als 380 milions d'euros, una xifra que, sumada als recursos monetaris, situa l'impacte global del sector per sobre dels 450 milions d'euros.

Aquesta operació de càlcul —basada en el mètode del cost de reemplaçament— no és només tècnica. Introduir el voluntariat en termes de valor econòmic implica reconèixer que una part substancial de la producció cultural es sosté fora del mercat, però no fora de l'economia. En aquest sentit, el tercer sector cultural passa a representar el 0,24 % del VAB català i el 12 % del VAB cultural, unes magnituds que qüestionen la seva consideració com a àmbit residual.

La lectura evolutiva reforça aquesta tensió. Entre 2009 i 2013, en paral·lel a la crisi, disminueixen el nombre d'entitats, els ingressos i especialment l'ocupació remunerada que cau de manera molt significativa, mentre que el voluntariat creix per sobre del 35 %. El sector no desapareix, es reconfigura: menys estructura formal, més dependència de la implicació no remunerada.

El que l'informe posa en evidència és una doble condició del tercer sector cultural. D'una banda, la seva fragilitat econòmica, marcada per pressupostos molt reduïts —el 70 % de les entitats no superen els 10.000 euros anuals— i per una alta exposició a les fluctuacions del finançament públic. De l'altra, la seva capacitat de sostenir activitat cultural amb una intensitat que excedeix el seu pes pressupostari, gràcies a una base social extensa i activa.

Aquesta tensió entre dimensió econòmica i capacitat real d'acció obre una qüestió de fons per a les polítiques culturals: fins a quin punt el sistema cultural català descansa sobre una economia invisible que no es reconeix ni es protegeix com a tal.

Gabinet Tècnic. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya

[Associacions culturals a Catalunya 2013](#) [2] i [Annexe](#) [3], de Núria Mutilva i Marta Llatcha

[L'impacte econòmic del tercer sector cultural a Catalunya 2013](#) [4] i [Annexe](#) [5], d'Anna Villarroya

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: participació cultural

Tags: economia de la cultura

Tags: finançament de la cultura

- [6]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/tercer-sector-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/documentdigital/pdf/E150229.pdf>

[3] <http://cercles.diba.cat/documentdigital/pdf/E150231.pdf>

[4] <http://cercles.diba.cat/documentdigital/pdf/E150230.pdf>

[5] <http://cercles.diba.cat/documentdigital/pdf/E150232.pdf>

[6] <https://interaccio.diba.cat/node/6082>